

Järva valla aasta tegu on Jaani Tare loomine Järva-Jaani

ARNIKA TEGELMANN

Järva vallavalitsus kinnitas 10. veebruari istungil konkursi „Järva valla aasta tegu 2020“ tulemused. Laureadi tiitli pälvis söögikoha Jaani Tare loomine Järva-Jaani.

Koroona sundis kaheksa aastat Norras töötanud Riio Põldmaa, kes oli seal kõrgelt hinnatud ja turistide seas tunnustatud söögikoha Viking Pub peakokk, ja Helina Lichti koju tagasi pöörduma – neil oli siin juba neli aastat maja olnud ja nüüd sai mahti aeg maha võtta. Siis tuli ootamatu pakkumine endise toidukoha ruumide omanikult, sest kevadine koroonaeg oli Söögitoe lõplikult sulgenud. Maja omanik tegi Põldmaale kui kogenud peakokale ettepaneku söögikohale hing sisse puhuda.

1. juunil said Põldmaa ja Licht majas toimetama hakata. Et ruumid nägid räsitud välja, tuli kohe käised üles käärida. „Kõik kohad said viimse detaili üle käidud. Lihvisime laudu, küürisime põrandaid ja seinu, ehitasime, parandasime, värvisime ja tegime kõike, mida vaja. Saime hakkama omal jõul, vanemad olid ka abiks, kuid ühtki firmat me ei kasutanud,“ rääkis Põldmaa.

Kaks kuud nägid nad ööd ja päevad vaeva ning 1. augustil tegi uue nime saanud Jaani Tare ukseid lahti.

Menüüs on käsitööburgereid, suppe, pastatoite, salateid, korralikke lihaga praade, maitsevad kooke ja kõike muud, mida eestlaste maitsemeel ihaldab. Pool-

Jaani Tares pakutakse ainult omaküpsetatud kooke, retseptid mõtleb välja Riio Põldmaa, küpsetab tema kaasa Helina Licht.

fabriikatidest ega valmistoodetest Jaani Tare köögis süüa ei tehta. „Kohalikud täidid on toonud peeti, kartulit, kurki, maitserohelist ja ürte – neid kulub marinaadidesse palju. Kui keegi tahab pakkuda liha- ja muud kraami, oleme ka sellest huvitatud,“ ütles ta.

Sööjate lemmikud on sealihaga küüslaugujuustuga ja kala – kohe ja lõhe. Tähtis on ka, kuidas toit taldrikule sättida. „Süüakse ka silmadega. Olen seda alati tähtsaks pidanud. Kuigi paljudel kokkadel pole selleks kätt, on see õpitav,“ ütles Põldmaa. „Kohalik rahvas ei saanud algul

aru, miks meil toitudega aega läheb. Selgitasin siis, et valmis on vaid päevapakkumine, kui tellida aga muud, läheb aega, sest hakkame seda pärast tellimust alles tegema.“

Köögis toimetavad nad kolmekesi, lisaks Riiole ja Helinale on ka kokk, kelle nad Norrast kaasa meelitasid. „Kui inimestele läheb korda, mida teeme, on ju tore,“ tunnistas Põldmaa ja lisas, et toitlustus on raske ala. „Kodus me enam suurt süüa ei tee. Kui, siis soomepäraselt *pyttipannu*’t, kus vorstid, munad ja köögiviljad segamini.“

Riiot õnnitleb Järva vallavanem Arto Saar.

Uue toidukoha edu kinnitab pikk järjekord lõuna ajal ja rahvast täis söögisaal. 10. veebruaril olid siin einestamas ka Järva-Jaanilased Terje ja Eda. „Meie hääletasime Jaani Tare poolt! Et me täna just nüüd, kui võitja teatavaks tehakse, siin olemel!“ rõõmustasid nad. „Meile meeldib siin kõik: väga head söögid, hubasus ja meeldiv teenindus,“ ütles Eda.

„Kuna me oleme kohalikud ja ka siin töötavad kohalikud inimesed, on kõik väga sõbralikud,“ lisas Terje.

Söömas käivad nad siin paar korda kuus, kuigi võiksid ka kodus einestada. „Võtame ette ja tuleme nagu restorani,“ ütles Eda ja lisas, et tema lemmiktoit on *barbeque*-ribi. Terjele maitseb Jaani Tare peaaegu maailmakuulus juustukook. „Aga täna proovime ära tiramisu,“ lubas ta.

Muide – Jaani Tare kuulsa

juustukoogi retsepti töötas välja Põldmaa juba Norras ja see ei sisalda grammigi suhkrut!

Riio Põldmaa tunnistas, et tunne on ülev. „Pool aastat on täis. Ei arvanud, et võiks midagi nii ägedat välja tulla. On läinud paremini, kui lootsime. Me ei arvanud, et nii palju rahvast hakkab käima. Me ei teadnud Järva-Jaanist midagi (Põldmaa on pärit Tamsalust – toim). Mõtlesime, et hea, kui päevas käib läbi paarkümmend inimest. Aga lõunat sööb meil tööpäeviti nii 30–50 inimest, ülejäänud on boonus,“ ütles Põldmaa. Palju on juhuslikke läbisõitjaid. „Hoiame õhtuti kööki lahti kella kaheksani ja pühapäeval kella kuueni, et inimestel oleks ka pärast tööd koht, kuhu tulla. Peredega käiakse õhtust söömas.“

Põldmaa kurtis, et suure lumega on keeruline – lõunaajal pole kuhugi parkida.

Maja taga on suur aed, seal avavad nad kevadel taas terrassi. „Plaanime valla abiga teha sissepääsu teisele poole maja, et saaks parkida Coop'i parklasse,“ ütles ta. Suveks palkavad nad juurde ka tööjõudu.

Aasta teo konkursi rahvahääletusele esitati sedapuhku 14 väärt tegu. Et hääletamiseks tuli valla kodulehel täita e-vorm ja end identifitseerida, sest hääletada sai ainult Järva valla elanik, polnud hääletajaid sedapuhku palju – kokku 116.

Järva valla arenduse peaspetsialisti Teele Kuke sõnul on mõtlemise koht, mida me tahame – kas seda, et hääletada saaks vaid vallakodanikud, või seda, et hääletada oleks lihtne.

Jaani Tare võit oli napp, temast vaid nelja hääle kaugusele jäi Ahula pansionaadi loomine, millele järgnes Tanksemäe Safferi avatud Ahula pood.

Luubi all on laste tervis

Sargvere mõisas toimus 9. veebruaril Järvamaa TEK-i (tervist edendav kool) ja TEL-i (tervist edendav lasteaid) juhtgrupi moodustamise koosolek.

Järva vallavalitsuse spordi ja rahvatervise spetsialist Jaak Tammik selgitas, et juhtgruppi peaks igast omavalitusest kuumuma lisaks terviseedenduse spetsialistile üks esindaja nii tervist edendavast koolist kui ka lasteaiast. „Juhtgrupi liikmed saavad kaasa rääkida maakonna laste heaolu arendamisel ja hoida pildil oma piirkonna vajadused,“ ütles Tammik.

Järvamaa TEK-i ja TEL-i juhtgrupi ülesanne on analüüsida maakonna laste heaolu, määrata võrgustiku arenguprioriteetid ja planeerida tegevuskava järgnevaiks neljaks aastaks, samuti viia tegevuskava ellu ning hinnata, kui edukalt kogu protsess toimib. Järvamaa juhtgrupi liikmed on ka teabe vahendajad enda omavalitsuste TEK-i ja TEL-i võrgustikele.

Lähtudes Vabariigi Valitsuse ja Terviseameti soovitud koroonaviiruse leviku tõkestamiseks on Järva Vallavalitsuse teeninduskeskused ja -punkt suletud. E-elukohateateid ja sünide saab vormistada e-teenusena portaalis rahvastikuregister.ee. Sünni registreerimise teenus on kättesaadav kõikidele vanematele, ka neile, kes ei ole abielus. Kohapeal saab sündi registreerida kõikides Järva valla teeninduskeskustes või -punktis, leppides aja kokku telefonidel:

Vallasekretäri abi (Imavere teeninduskeskus) Aere Pallo 38 97 522, 5349 2165 Aere.Pallo@jarva.ee

Vallasekretäri abi (Kareda teeninduskeskus), andmekaitse spetsialisti ülesannete täitmine Jaanika Aava 505 2932 Jaanika.Aava@jarva.ee

Vallasekretäri abi (Koigi teeninduskeskus) Anne Uus 38 46 435, 5683 3620 Anne.Uus@jarva.ee

Sekretär (Järva-Jaani teeninduskeskus) Inga Riik 38 63 377, 5341 3625 Inga.Riik@jarva.ee

Sekretär (Ambla teeninduspunkt) Tea Loodis 38 34 038, 5343 7580 Tea.Loodis@jarva.ee

Sekretär (Aravete teeninduskeskus) Ene Ott 38 20 500, 514 0701 Ene.Ott@jarva.ee

Sekretär (Koeru teeninduskeskus) Elle Saks 38 46 300, 5347 8666 Elle.Saks@jarva.ee

Valitsus leppis kokku koroonaviiruse leviku pidurdamiseks vajalikud meetmed

Valitsus leppis 18. veebruari kabinetinõupidamisel kokku koroonaviiruse leviku kasvu piiramiseks vajalikud meetmed, mis hakkasid kehtima 22. veebruarist.

Peaminister Kaja Kallase sõnul levib koroonaviirus kõikjal Eestis ja haigestumuse intensiivsus on kõrge. „Nakkuse leviku pidurdamiseks otsustasime lausaliste piirangute asemel rakendada ajutisi meetmeid seal, kus oht nakatuda on kõige suurem. Valitsuse kehtestatavate reeglite eesmärk on tagada, et meie tervishoiusüsteem peaks koormusele vastu,“ ütles ta.

Kallas toonitas samas, et kõige suurem mõju viiruse levikule on igapäevase käitumisel. „Päanen kõigile südamele: vähendage teiste inimestega kokkupuuteid, püsige rohkem kodus, peske käsi ja kandke maski, et

alandada viiruse edasi kandumise riski. Kutsun ka tööandajaid lubama töötajad võimaluse korral kaugtööle, kuna töökohad on üks peamisi kohti, kus tekivad suured nakkuskolled,“ ütles ta. „Rangemate piirangute ära hoidmiseks on hädavajalik praegusi piiranguid täita. Hajutatus, maskid ja kontaktide vähendamine on ainus viis hoida ühiskond ja majandus avatuna.“

Haridus

Teadusnõukoja ettepanekul otsustas valitsus, et pärast koolivaheaaja lõppu ei toimu koolihoonetes alates 5. klassist ühe nädala jooksul kohapealset õppetööd, et katkestada nakkusahelad. See ei või õppijad 1.–7. märtsini üldhariduskoolide õppehoonetes viibida ega seal liikuda.

Piirang ei kehti 1.–4. klassi õpilastele ega siis, kui õppijad vajavad hariduslikke tugiteenuseid või õpetaja hinnangul õpitulemuste saavutamiseks

konsultatsioone, sooritavad praktilist õpet, eksameid või teste või osalevad olümpiaadidel.

Huviharidus ja -tegevus, täiendkoolitus, -õpe ja noorsootöö ning sport

Laste, noorte ja täiskasvanute huvihariduses, huvitegevuses, täiendkoolitusel, täiendõppel, noorsootöös ning sportimisel ei ole rühmaviisiline tegevus vähemalt kahel järgmisel nädalal lubatud.

Sisetingimustes võib kokku viibida maksimaalselt 200 inimest. Välitingimustes on huviharidus, -tegevus, täiendkoolitus, -õpe, noorsootöö ja sportimine lubatud mitte rohkem kui 250 inimesel, kui järgitakse inimeste hajutamise nõuet. Sama kehtib ka välitingimustes toimuvatele spordivõistlustele.

Avalikud kogunemised ja jumalateenistused

Mittetatsionaarsete iste-

kohtadega avalikud kogunemised ja jumalateenistused on sisetingimustes lubatud kuni 50-protsendilise täitumuse korral. Sel juhul võib siseruumides kogunemisel osaleda mitte rohkem kui 200 inimest. Välitingimustes võib üritustel osaleda kokku kuni 250 inimest, kuid nad peavad olema hajutatud.

Meelelahutus

Samad reeglid ehk nii 50-protsendilise täitumuse nõue, sisetingimustes 200 ja välitingimustes 250 inimese piirmäär kehtivad ka meelelahutusteenuse osutamise kohtades ja ajal. Nõuded kehtivad meelelahutusteenuse osutamisel nii avalikes kui ka mitteavalikes kohtades.

Toitlustus

Söögi-kohtades hakkab järgmisest nädalast kehtima

50-protsendilise täitumuse reegel. Lisaks peab valitsus vajalikuks rakendada toitlustusasutustes kehtivate nõuete täitmise üle sihitatud järelevalvet.

Saunad, basseinid, vee-keskused ja ujulad

Avalikuks kasutamiseks mõeldud saunades, spaades, basseinides, veekeskustes ja ujulates tohib järgmisel kahel nädalal teha üksnes sporti, kui järgitakse sportimisele kehtestatud reegleid.

Piirang ei kehti spordialaliduvõistlussüsteemis toimuvale professionaalsele sporditegevusele, sealhulgas Eesti täiskasvanute ja noorte koondiste liikmetele ja kandidaatidele ning võistkondlike alade meistriliigade mängijatele, samuti puuetega inimeste tegevustele.

Valitsuse kommunikatsioonibüroo

Järva vald jätkab raadios oma saatega

16. veebruarist jätkab Kesk-Eesti Tre raadios oma saatega ka Järva vald: oleme eetris üle nädala teisipäeviti kell 11.15–12. Saatejuhid on Ambla ja Aravete kultuurijuht Arlet Palmiste ning Järva Valla Lehe toimetaja Arnika Tegelman.

Esimeses saates oli Palmiste

külaliseks Järva vallavanem Arto Saar, räägiti kunstist avalikus ruumis ja sellest, kas meil võiks seda rohkem olla. „Väätsa ees müts maha – jõuluaegne akende kaunistamine on üks ütlemta tore asi ja meelitab inimesi kaugemaltki neid vaatama,“ kiitis Palmiste.

Saar tõi Järva valla näiteks Järva-Jaani vanatehnika varjupaiga, mis oli samuti jõuluehtes ja jäi nii ka muusikalise kollektiivi Pitsa videole, mida näidati „Eesti muusikaauhinnad 2021“ galal. Lisaks tõi see Järva-Jaani palju külustajaid.

Palmiste tõi veel näite naa-

bermaakonnast Jõgevalt, kus alanud metallpühvi aasta puhul kaunistab Jõgeva kesklinna valgusinstallatsioon – suur härg. „On küll, kellelt šnitti võtta,“ kinnitas ta.

Järgmises saates 2. märtsil on stuudios naised, juttu tuleb prügist ja projekteerimisest.

Lisaks antakse iga saate lõpus ülevaade Järva valla kultuuri-sündmustest.

Arto Saare sõnul on saade vajalik, et anda teada Järva vallas toimuvast ning arutleda teemadel, mis puudutavad nii Järva valla kui ka teiste omavalitsuste elanikke.

Järva vallaraamatukogu direktor Karmen Velitschinsky mõtleb koos Lauri Keedusega osäühingust Aabo Mööbel, kuidas raamatukogu uusi ruume sisustada.

Raamatukogu ootab ees kolimine

ARNIKA TEGELMANN

Aravete raamatukogu uued, suuremad ja valgusküllased ruumid vana koolihoone esimesel korrusel on valmis. Et siia ei sobi kolida vanu riiuleid, tuleb uus ka kogu sisustus. Lugejate tulekuks ollakse valmis märtsi lõpus.

Järva vallaraamatukogu direktor Karmen Velitschinsky meenutas, et kui ta käis Aravete raamatukogule mõeldud ruume esimest korda uudistamas, tundis ta kohe, et see koht on raamatukogule suurepärane, kuigi olemas olid vaid seinad ja põrand. „Remonditööde käigus muutus nii mõnigi ruumilahendus. Mõni sein kadus ja mõni

seinaorv tuli asemele. See kõik pani jälle uue lahenduse peale mõtlema,“ ütles ta. „Mul on hea meel, et uus raamatukogu asub esimesel korrusel ja kõik pääsevad siia ligi.“

10. veebruaril tegi ta tühjas ja heledas, õrnalt mündiroheliste seintega ruumis ringkäigu, mõtteis juba riiulite vahel jalutades. „Eraldi asetseb vaid üks tuba, kuhu pole lugejal asja, vaid siia tuleb raamatkoguhoidja tööruum ja ka riiul, kus hoitakse topelteksemlare,“ tutvustas ta. „Selle toa kõrval on veel üks väiksem, seinaga eraldatud orv – siia paneme lugejaarvuti.“

Töötaja laud tuleb täpselt suure saali keskele. „Möte on, et sellest paremale poole jääb laste ja noorte, vasakule täiskasvanute osa,“ ütles Velitschinsky. Riiulid tulevad saaliga risti. „Mõttekoht on, kas panna lastele eraldi laud või selle asemel hoopis kott-toolid.“

Raamatukogu mõlemat pikemat seinu palistab aknarivi, see võiks olla hea koht ka toaililedele. „Mulle väga meeldib, et ruumis on sammastik, paneme siia ajakirjariiulid, akende alla tulevad diivanid – inimene saab tulla, võtta ajalehe ja siin lugeda,“ mõtiskles ta. „Tähtis on sisustada ruum nii, et raamatukogu oleks koht, kuhu tulevad nii varasemad andunud raamatusõbrad kui ka uued külastajad, kellele võib-olla raamatukogu saab lisaks raamatute laenutamisele ka mõnuseks aja-veetmiskohaks.“

Avaramad ja nüüdisaegsed ruumid tähendavad ka uut sisustust. Raamatukogu mööbli valmistab Aabo Mööbel OÜ, kellega on olemas varasem koosöökogemus Koigi raamatukogust. „Mulle sai juba Koi-ki mööblit tellides selgeks, et raamatukogu mööbel on nagu Lego, sest kui varem olid raamatud enamasti ühes mõõdus,

siis tänapäeval antakse neid välja mitmes formaadis, kuid riiulitel võiks nad ikka kenad välja näha. See tähendab raamatukogudele ka erinevate riiulite planeerimist ja läbimõtlemit,“ selgitas Velitschinsky.

Kui mööbel valmis, saab hakata kolima. Aravete raamatukogu võiks uues kohas ukсед avada märtsi lõpus.

Kui Aravete raamatukogu asub praegu 126 m² pinnal, siis uues majas on ruumi 139,1 m². Järva vallavalitsuse vallavara haldusspetsialist Meelis Kivi ütles, et vana kooliosa ümberehitus, kuhu tuleb lisaks raamatukogule ka arstikeskus, maksab 309 834 eurot koos käibemaksuga. See tuleb valla rahakotist. „Seal hulgas on ka küttesüsteemi uuendamine ja ventilatsioonisüsteemi paigaldamine,“ täpsustas ta. Ehitab AS Harju Ehitus. Kõik tööd peavad lõppema juba sel kuul.

Järva vallas oli päikeseelektrijaamade aasta

Kui 2019. aastal anti Järva vallas välja 80 ehitusluba, siis 2020. aastal 150, nende seas ka lammutusload ja load olemasolevate hoonete ümberehituseks. Pea veerand lubadest anti maaraamidil päikeseelektrijaamade rajamiseks.

Järva vallavalitsuse ehituse peaspetsialist Gilmar Krživets ütles, et menetletud lubasid

oli päris palju, mida näitab ka see, et kui 2019. aastal andis ta välja 217 ehitus- ja kasutusteluba ning ehitus- ja kasutusteatist, siis 2020. aastal 313. „Tuleb välja, et andsime Järva vallas välja ühe ehitusloa üle päeva,“ arvutas Krživets. „Suuremad olid Imavere üürimaja ja OÜ Latter NT büroohoone Amblas. Koigis

asuv OÜ Thermoarena ehitas laoplatsi ja ehitab nüüd kivist. Ehitama või renoveerima asuti ka päris mitmeid laudakomplekse.“

Suure hoo sai sisse maaraamidil päikeseelektrijaamade rajamine: kui 2019. aastal anti nende rajamiseks vaid viis luba, siis 2020. aastal juba 40, lisaks neile ehitusload ja

-teatised paneelide paigaldamiseks katustele. 2020. aastal väljastatud ehituslubadest suurim päikeseelektrijaam kerkib Mägise küla Maarja kinnistu 7,4 hektarile, kus tootmisvõimsuseks on plaanitud 2,1 MW.

Puurkaevude ehitamiseks anti 31 ja üksikelanute püstitamiseks viis ehitusluba.

1 küsimus Kuidas teil läheb?

TERJE TEDER
Koeru hooldekeskuse juht

Stabiilselt. Meie haigestunud Järva valla numbrites eriti ei kajastu. Rahvastikuregistri andmetel on Järva vallast meie hooldekodu eakate klientide seas vaid paarkümmend inimest ja mitte kõik neist pole koroonas. Töötajad samuti – meie 118 töötajast 62% elab väljaspool Järva valda, isegi väljaspool Järvamaad. Palju töötajaid, kes on haigestunud, on Lääne-Virumaalt ja pole mitte meilt nakkust saanud, vaid mujalt.

Meie klientide kaela ei saa suurt haigestumust ajada, näiteks täna oli Järvamaal 22 juhtumit, aga meil mitte ühtegi – meil testiti viimati seitse päeva tagasi (ajasime juttu 18. veebruaril – toim). Ühele kliendile tehti enne haiglasse minekut test ja see oli negatiivne.

Positiivsete testitulemuste hulk on suur, kuid kõik neist pole haigestunud. Positiivse tulemuse on tänaseks saanud 35 töötajat ja 141 klienti. Number on suur, aga mitte kõik pole raskesti haiged, osal ei tekkinudki sümptomeid. Kliinikumi öed ja perearst on täna majas, loodame, et eakate poole pealt tunnistatakse enamik juba COVID-ist tervenenuks ja nad pole enam nakkusohtlikud.

Siiani oli meil üks ja viimane puhas osakond. Üks klient tuli haiglast sinna tagasi, haigestus nüüd ja kõigi eelduste kohaselt on ta positiivne. Kuna ta oli jõudnud juba mõne päeva osakonnas ringi kõndida, oli täna testimine ja see võib kajastuda homsetes arvudes. Erihoolekande kliendid on siia sisse kirjutatud, nemad võivad nüüd Järva valla haigestumust tõsta. Nad on nooremad ja liikuvad, neil pole palju kaasuvaid haigusi, ehk läheb neil see haigus kergemini.

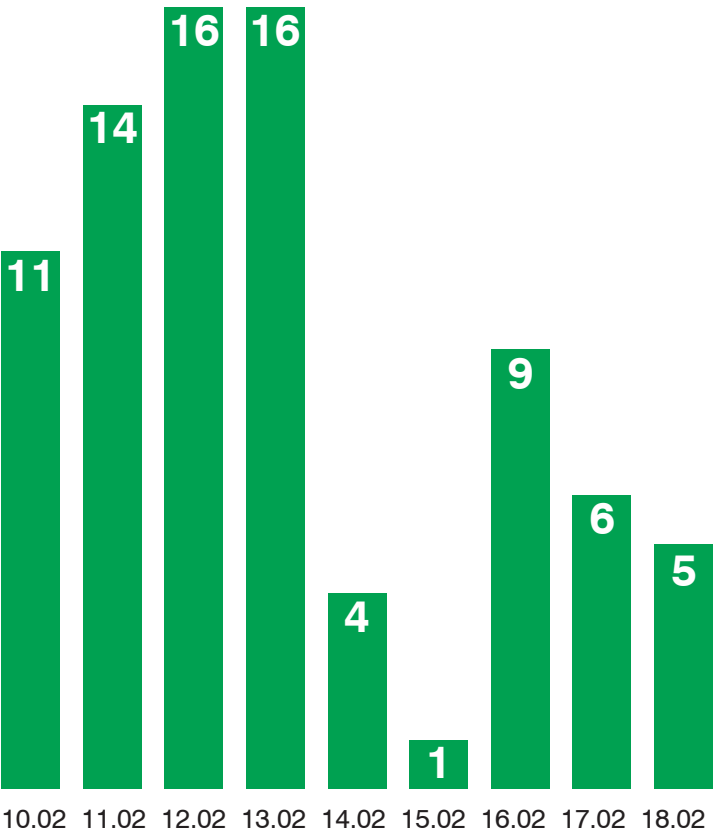
Vaktsineeritud on kõik, kes seda soovisid ja polnud selleks hetkeks haigestunud. Töötajate hulgas on ka ümbermõtlejaid, kes algselt keeldusid, aga nüüd soovivad vaktsineerida.

Suuri rahanumbreid näidates saime endale ka lisatööjõudu – meid on aidanud 25 inimest, neist kolm on veel abis erihoolekande poolel, kuna koroonalaine on sinna jõudnud.

Meie kliendid on olnud Võru, Pärnu ja Tartu haiglates. Õnneks on käes see aeg, kus umbes kolm inimest päevas tuleb haiglatest meile tagasi. Täna naasis just üks 93-aastane proua, teist sama eakat ootame veel pikisilmi tagasi – eakad prouad on haiguse seljatanud. Kanged naised.

Paar nädalat veel, siis peaks kõik laabuma.

Viirusega nakatunute arv Järva vallas

Jõuluvana Preedik ehk Priit Seire valiti üheks kümnest tiitli „Eestimaa uhkus“ saajaks. Saatelõik Preediku tegemistest oli TV 3 eetris 10. veebruaril.

KOERU KOGUKOND

REEDEL, 26.02.2021

KELL 18.00

KOERU KULTUURIMAJA

SUURES SAALIS

FOOKUSTEENAD: SELTSINGU

TÖÖPÕHINÕTTED JA EDASISED PLAANID

KANNAME MASKII!

01.02.2021 - 01.04.2021
HAJAASUSTUS PROGRAMMI
TAOTLUSVOOR

EAS
Enterprise Estonia

Täpsem info hajasustuse programmi kohta kohalikust omavalitsusest!

MIRIDON
veetöötlusseadmed

20 AASTAT

- Veeanalüüside teostamine
- Filterseadmete valik
- Filterseadme paigaldus
- Survetõste seadmete paigaldus

www.miridon.ee | tel. +372 5066 775 või +372 7362 633
miridon@miridon.ee | Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

Albu kodutütarde trump on matkatarkused

ARNIKA TEGELMANN

Naiskodukaitse Järva ringkonna aasta noortejuht on Albu kodutütarde rühmavanem Triin Rannu ja aasta kodutütar Grete Roos samast rühmast.

Triin Rannu ütles, et Albu kodutütarde rühmas on 15 liiget teisest kuni üheksanda klassini, lisaks viis kandidaati. „Mu oma tütar ka, kes õpib juba 11. klassis,“ täpsustas ta.

Rühm alustas 2013. aastal, esimene suurem ettevõtmine oli suvelaager Koerus. „Pärast seda oleme osalenud nii maakonna kui ka enda korraldatud kevad-, suve- ja sügislaagrites. Veel on koondused ja matkad ning kolmel aastal oleme käinud väljasõitudel noorte isamaalise hariduse programmi abil, kust saab selleks raha taotleda. Oleme käinud muuseumides Tartus, Tallinnas ja Palamusel,“ loetles Rannu tegevusi.

Kodutütred saavad teha täpselt seda, mida neile meeldib, kuid mõned tarkused tuleb siiski aastatega selgeks saada. Näiteks teadmised Eesti ja nende oma organisatsiooni ajaloost. „Teine põhiline suund on mat-

katarkused, et oskaks telkimiskohta valida, saaks lõkke püsti ja põlema, selle peal süüa teha, et saaks metsas hakkama. Peetakse maakondlikke ja vabariiklikke võistlusi, kus neid teadmisi vaja läheb, lisaks orienteerumine, sõlmede tegemine,“ selgitas Rannu. „Oma osa on ka perenaiseoskustel: õpime süüa tegema, küpsetama ja näiteks jõulu- või peolauda katma. Aga kodutütardele korraldatakse ka mitmeid spordivõistlusi.“

Albu rühma suuremate tüdrukute trump on matkamine. „Nemad tahavad olla metsas kaks ööd järjest ilma telgita, puu all – neile see meeldib. Meie tüdrukud esindasid Järva malevat kodutütarde vabariiklikul võistlusel „Ernake“ ja selle aasta alguses võistlusel „Valge välg“. On aga neidki, kellele meeldib süüa teha. Meil on oma fotograaf, kes on ka kursustel käinud. Tihti peale on kõik need huvid siiski ühes isikus koos,“ ütles Rannu.

Et aasta kodutütred tiitli pälvis Albu rühma juht Grete Roos, on asjade loomulik käik. „Tema puhul võib rahuliku südamega öelda, et ta ongi kõiges kõige tublim ja sealjuures veel kõige toredam, sõbralikum ja rahulikum. Tema on käinud läbi „Ernakesed“, kuigi esimesel aastal oli ta alles 13 (võistlus on

noortele alates 14. eluaastast). Ta on väga nutikas, vastupidav ja tema on ka meie fotograaf. Vabal ajal tegeleb kõigi muude asjadega – mängib klaverit, on õpilasomavalitsuses,“ polnud Rannu kiitusega kitsi. „Ta on aidanud väiksematele koonduseid teha, neid õpetanud. Kui ta midagi lubab, siis ei pea mõtlema, kas ta ikka teeb ka. Ja ta ei ütle kunagi ei, kui ma olen talle võimalusi pakkunud.“

Näiteks oli suvel Alus rahvusvaheline skautlik Kajaka salga koolitus, kuhu pääses Eestist viis tüdrukut ja viis poissi. Grete ka. Sügisel oli Pärnumaal ellujäämislaager. Pakuti, kes tahab. Grete muidugi tahtis ja saigi.

Kaaslased on Triin Rannu valinud ringkonnavanema abiks, ta kuulub kodutütarde ringkonna juhatusse ning panustab seeläbi ka organisatsiooni arengusse. Ta kuulub Roosna-Alliku üksikkompanii meediagruppi ja laiendatud juhatusse koosseisu. Ta on aidanud hoogustada piirkonna koostööd kodutütarde, noortekaste, naiskodukaitsjate ja kaitseliitlaste vahel, on võtnud südameasjaks leida koostegemise võimalusi.

Põhitöö on Rannul abikaasa põllumajandusettevõttes raamatupidajana. Seda, miks noor-

tejuhi tööd teha, on nad vahel laagrites teiste noortejuhtidega arutanud. „See töö annab nii palju energiat ja tahet midagi teha. Teised noortejuhid on ka kogu aeg nii rõõmsad, nendega koos on hea olla – see on vahva seltskond!“

Grete Roos käis teises klassis, kui temast sai kodutütar. Ta meenutas vanemate jutu järgi, et tahtis kangesti laagrisse minna ja küsis vanematelt, kas ta peab selleks ikka kodutütreks hakkama. „Vanemad soovitasid ja sõbrad kutsusid,“ lausus ta. Rühmas on ta õppinud seda, kuidas elus paremini hakkama saada ja omandanud perenaisele vajalikke nippe. Näiteks korraldasid nad jõulude puhul rühmaga piduliku õhtusöögi.

Triin on tema meelest väga hea rühmavanem. „Imetlen teda nii inimese kui ka juhi-na,“ tunnistas Grete. „Ta annab eluks hästi palju mõtteid.“

Neid on Gretel vaja, sest ees seisab põhikooli lõpetamine. „Aga nii kaua kui võimalik, olen Albu kodutütar,“ lubas ta.

24. veebruaril, kui Albu kodutütred on nagu ikka auvalves Järva-Madise kiriku juures vabadussõja ausamba ees, antakse nende juhile Triin Rannule ja kaaslasele Grete Roosile seal kätte kõrge tunnustus.

2019. aasta mais oli Albu rühm võidukas Järva ringkonna Luureretkel, (vasakult) Grete Roos, Kaarin Rannu, Hele-riin Gunin ja Kristiine Kiisküla. Taustal Triin Rannu.

Kuldse Trio „Kurgid sulle, raha mulle“ oli üks lauludest, mis kõlas 12. veebruaril Ambla-Aravete kooli saalis 90-ndate muusika teemalisel sõbrapäeva-*playbox*’il, esitajaks 9. klassi poisid Verner Pajula (vasakul), Marek Nõlvak ja Magnus Ojaniit. Klassi tüdrukud taaselustasid Kuldse Trio video „Laip on laip“ ning võitsid koos poisitaga parima lavastuse ja kostüümide eripreemia.

Kõige stiilsema esituse eripreemia läks 1. ja 4. klassi poistele, kes tõid lavale kunagise Black Velveti hittloo „17“. Turvatunnepakkuva esituse eest tunnustati 2., 5. ja 6. klassi lapsi, Allan Roosilehe kingadesse astus „Turvamehega“ Silver Nõlvak 5. klassist. Veel sai näha-kuulda 8. klassi Ummamuudut (kõige eestlaslikuma esituse eripreemia) ja 7. klassi esitatud 90-ndate tantsumuusika *mix*’i (tunnustati solisti hurmavat esitust ja energilisi tantstüdrukuid). Peapreemia pälvis aga 3.

klass: vaimustavad olid nii Annabel Saavani anneveskilik kehakeel ja liikumine kui ka taustatantsijate särtsakas kava. Nende „Hea tuju laul“ lõi koolisaali tõelise peomeeleolu.

Kooli õppealajuhataja, 1. ja 4. klassi juhataja Signe Jõerand ütles, et *playbox*’i eesmärk on arendada õpilaste loovust ja esinemisuskust ning anda neile võimalus end meeskonnana proovile panna. „Hoovõtt võtab tavaliselt aega ja õpetajal on vaja päris head motiveerimiskust, aga kui kavad on selged, tahab juba igaüks osaleda,“ ütles ta. „Välja kukub alati hästi tore üritus – muidu poleks see saanud ka nii pika traditsioonina kestma jääda.“

Kui tavaliselt tulevad sõbrapäeva-*playbox*’il esitamisele kindla kümnendi või muusikastiili lood, siis eelmisel aastal esitas koolipere katkendeid armastatud Eesti filmidest.

Vaktsineerimine võib ajutiselt rivist välja viia

ARNIKA TEGELMANN

15. veebruarist algas Järva vallas haridustöötajate vaktsineerimine COVID-19 vastu.

Esimesena said esmaspäeval vaktsineeritud Järva-Jaani gümnaasiumi õpetajad ehk õigemini neist pooled, kes seda tegema soostusid. Kooli direktor Raigo Prants ütles, et õpetajate seas ta veenmistööd ei teinud, sest otus end vaktsineerida lasta on iga inimese isiklik asi. Kool oli valmis sellekski, et kaitsesüsti saanud õpetajatel võib esineda kõrvalnähte ja nad võivad paar päeva töölt puududa. „Olin esimene, kes süsti teha lasi. Eeskuju,“ ütles Prants teisipäeval. „Nüüd olen kodus ja haige, palavikku on 38 kraadi, lisaks tugev lihasvalu. Aga sellega tuleb arvestada, et võib haigestuda. Vaktsineeritustest on meil tänaseks haigusnähtudega viis töötajat. Loodan, et homseks on haigusnähud taandunud.“ Nii ka läks ja kolmapäeval oli Prants tööl tagasi.

Peetri kooli õpetajad jäid seda-puhku vaktsineerimata, sest üks õpetaja oli COVID-positiivne,

teised tema lähikontaktid ja kool läks esmaspäevast distantsõppele.

Teisipäeval vaktsineeriti Koigi ja Imavere koolide õpetajaid.

Koigi kooli direktor Annela Ojaste (pildil) tunnistas, et ei saanud arugi, kui süst juba tehtud oli. „Ju Koigi pereõde Anneli Peterson väga hea süstija. Käsi pole ka valus. Saime AstraZeneca vaktsiini ja järgmise doosi saame 13. aprillil,“ teadis ta öelda. Ka soovitas ta tungivalt kõigil lastega töötavatel inimestel end vaktsineerida. „See näitab ka austust kaaskodanike vastu.“

Päev hiljem ütles ta, et õhtul esinesid temal ja veel neljal kolleegil haigusnähud, tal olid

tugevad külmavärinad nagu haigestudes ikka. „Organism võitles uue bakteriga. Läksin magama ja hommikuks oli tervis korras,“ ütles ta ja ei näinud põhjust muretseda. Ojaste lubas, et pärast teise süsti saamist nad ennetavad olukorda ja teevad koduõppepäeva.

Järva abivallavanem Tiina Oraste ütles, et ettevalmistused vaktsineerimiseks algasid juba jaanuaris. „Õpetajate nimekirju, kes vaktsineerida sooviksid, küsis dr Ingrid Alt ja me edastasime need talle juba 29. jaanuaril. Et ettevalmistustöö oli tehtud, sai sellega kohe pihta hakata, kui vaktsiin saabus,“ ütles Oraste. „Sel nädalal saab koolidele esimene ring peale.

End vaktsineerida on ülioluline, sest praegu toimub suurem osa nakatumisi koolides, õpilastelt edasi vanematele ja ka õpetajatele. Koole ei taheta distantsõppele viia. Et kontaktõpe saaks toimuda, on see ainuõige lahendus. Nii saaks pärast teist vaktsineerimist vähemalt paar viimast koolikuud rahulikult koolis käia.“

Dr Ingrid Alt tunnistas, et tema oli samuti ehmunud, et esimese süsti järel tekkisid nii paljudel õpetajatel haigusnähud, sest Järva-Jaani kool oli Eestis esimene, kes AstraZeneca vaktsiini sai. „Teadmised tulevad kogemuste pealt. Haigusnähud võivad ilmuda igal kuuendal inimesel, kes vaktsiinisüsti saavad. Kuid nagu olen ka varem öelnud: kui haigus tuleb vaikselt ja ka läheb vaikselt, siis vaktsiini puhul tuleb see nagu nipsust – järsku ja ka läheb samamoodi ehk 48 tunniga on kõik nähud möödas,“ selgitas ta. Tema sõnul on Pfizer/BioNTech’i vaktsiini teada, et neil, kel hakkas väga halb, on nüüd ka organismis rohkem viirusevastaseid kaitsekehi.

Alt ütles, et esimeses järjekorras said nad 600 doosi, millega vaktsineeriti kooliõpetajad. Lasteaedade töötajad peavad veel oma järke ootama.

Vastlapäeval pakuti Koigi kooli lastele vaid herne-suppe. Õige vastlapidu läks lahti päev hiljem, kui vastlasõitu tehti nii mootorsaani kui ka reega. Mootorsaani juhtis Aivo Nugis, kes kamandas enne sõitu lastele ka kiivrid pähe.

Regesid vedasid helehallid Allegro ja Amadeus, neid hoidsid ohjes Anu ja Anneli Raplamaalt Voore tallidest. „Seljad kokku, jalad jäävad väljaspoole,“ õpetasid nad lapsi reele pakkides. Kooli direktor Annela Ojaste mahtus ka. Kilgete saatel asuti teele.

Huvijuht Saima Kams meenutas, et tema koolipõlves olid hobused ja reed võtta siitsamast Koigist. Nüüd oli tükk otsimist. „Alustasime Järvamaalt, üks ei saanud tulla, andis järgmise kontakti ja nii edasi – tutvused ja telefonimäng. Nüüd saab sõita terve koolipere. Pärast seda on teed ja kuklid ka,“ lubas Kams. „Meil pole enam aastaid hobustega vastlasõitu tehtud, pole ju talvegi olnud.“

Pildile jäid Silja ja Silveriga koos
Cätlin Liidres, Enti Inno ja Daa-
na Suun-Jantson.

Külm

ARNIKA TEGELMANN

Selle eest, et perekond Flink ühel maikuu päeval Väinjärve ujuma läks ja südatalveks ka paljud sõbrad-tuttavad külma vette meelitas, võib tänada koroonat.

„Koeru rahva seas on taliujumine populaarne, palju uusi tulijaid, kes on katsetanud ja proovinud, on jäänud ka käima. Väga lahe!“ ütleb pereema Silja Flink naeruserel ja tunnistab, et varasematel aastatel pole nad abikaasaga talvel ujumas käinud. „Läinud aasta kevadel, mai alguses hakkasime tasapisi karastama. Suplushooaeg polnud veel avatud, veesooja oli vast 17 kraadi. Suvel enam vette ei kippunudki, sest see tundus liiga soe – ainult laste pärast sai käidud. Septembrist hakkas jälle põnevaks minema. Oktoobri alguseni käis meiega vees ka kaheksa-aastane tütar. Siis läks vesi aga nii külmaks, et lastega enam ei riskinud. Kevadel on plaanis lapsed jälle vette viia. Kuna tütar on külmavares, tahame teda karastada.“

Flinkide suplushooaeg aga pole katkenudki. Silja ei teadnud, kui palju taliujujaid Väinjärvel eelmistel aastatel on olnud. „Sel talvel märkan neid rohkem ja tundub, et taliujumine on väga populaarseks saanud,“ ütleb Silja. Ka tema töökaaslased on huvi tundnud, kuidas alustada. „Tuleb end tasapisi harjutada ja iga kord veidi pikemalt vees olla. Samas üks mu tuttav oli kohe kaks ja pool minutit vees ning jäi väga rahule – käib siiani ujumas.“

Koos abikaasa Silveriga tegid nad jaanuari alguses Koeru taliujujate Facebooki grupi, milles on ligi 15 liiget. „Hoiame jääauku lahti ja anname grupis teada, millal võib ujuma minna. Kui koroonat polnud veel nii aktiivne, kogusime ujuma minekuks väikese grupi huvilisi kokku. Koos on lõbusam.“

Küsimusele, miks nad seda teevad, ei oska Silja esimese hooگا vastatagi. „Miks see mõte kevadel üldse tekkis? Mu onu on juba aastaid taliujumist harrastanud ja on väga entusiasmis täis. Tavaliselt on mul tema jutt ühest kõrvast sisse, teisest välja läinud. Küllap mõjutas koroonat,

vesi annab tervise ja õnnetunde

KOMMENTAAR

PIIA TAMM

perearst, talijuja aastast 2012

Ma ei propageeri talijumist, vaid teen seda lihtsalt iseendale. On ka neid, kes on talijumise ära proovinud, käinud mõned korrad ja öelnud, et see pole ikka neile.

Ametlikult soovitatakse end külma veega järk-järgult harjutada. Enamik meie grupist läks aga jääauku keset talve. Nagu ma isegi – keset jaanuari, viis miinuskraadi, lumi, tuult polnud ja päike paistis. Parim ilm alustada! Teisel korral oli juba miinus kaksikümmend. Pakaseline ilm on mulle alati meeldinud.

Meil on tore kamp. Kui teised inimesed käivad lõunat söömas, siis meie käime ujumas, mina nii kolm-neli korda nädalas – sisetunne ütleb, kas tahan minna või mitte. Kui vaim pole valmis, siis ei lähe. Korra kuus teema ka täiskuuujumist.

Üksi talijuda ei saagi, sest basseini lahti raiuda on suur töö. Katsume alati mehed kampa saada ja kui nad ka vahel vette ei tule, siis aitavad meil vähemalt raiuda.

Mida talijumine annab? Talun külma paremini – kui varem oli vaja ruttu kindad kätte saada, siis nüüd ei pea kiirustama. Kuigi olin terve ka varem, siis nüüd pole isegi nohu olnud.

Külma vette minek ei pane enam õhku ahmima, nagu alguses oli.

Enamik meist pole enam 20-aastased, kuid hommikul tõustes tunned, et oled elus. Muidugi peab olema terve. Ma ei soovita külma vette minna näiteks neil, kel on kroonilised neeruvaagna- või kuseteedepõletikud, ägedad südame rütmihäired või veresoonte ahenemine – viimastel on külmas vees lihtsalt ebamugav. Ka raskete krooniliste haigustega pole hea külma vette minna. Samas näiteks liigesehaiguste ja seljavalude puhul on külmaravi väga hea. Samuti on talijumine hea halva stressi vastu.

Kindlasti ei tohiks külma vette minna üksi. Kui on mõni tervisemure, kastke end vette redeli lähedal, kui see on olemas. Ja ei tasu seada eesmärki olla vees kolm või neli minutit, vaid niikaua, kuni see on meeldiv.

Mina julgen talijumist küll kõigile tervetele inimestele soovitada. Mitte ainult tervise pärast, kuigi meie kambast pole keegi haige olnud, aga see annab lihtsalt nii hea tunde. Kui pärast esimest ujumist tervisekeskusesse tööle tagasi jõudsin, küsisid kõik, kas olen mingis eufoorias. Külmas vees käik tekitab tohutu õnnetunde, küllap vabaneb organismis rohkesti mingeid õnehormoone.

sest kevadel olime palju kodus, käisime perega looduses, mina hakkasin jooksmas ja siis tekkis ühel hetkel mõte – miks mitte, prooviks ka. Põnev oli,“ selgitab Silja. „Nii ta läks ja nüüd on see juba nagu vajadus, mitte et ma pean, vaid ma tahan külma vette minna.“

Silja tunnistab, et algataja oli pigem tema, sest abikaasal hakkas tavaliselt ka suvel vees külm. „Aga ta tuli kiirelt asjaga kaasa, ma isegi ei pidanud teda veenma – davai, proovime ära!“ ütleb ta ja lisab, et jõulude paiku oli pigem nii, et abikaasa innustas teda – lähme, lähme. „On väga hea, et oleme kogu aeg koos käinud, siis üks motiveerib teist.“

Ujumas käivad nad teisipäe-

viti ja neljapäeviti pärast tööd, lisaks koos endiste koerukate grupiga reede õhtuti ning laupäeva ja pühapäeva päeval, kokku neli-viis korda nädalas. „Kodus paneme ujumisriided selga, hommikumantlid-joped peale, sokid-saapad jalga ja sõidame autoga kohale. Abikaasa lõhub soojenduseks jääd – rada on neli-viis meetrit – ja mina aitan hargi või rehaga suuremad tükid välja õngitseda. Külmade ilmadega on rada raske lahti hoida. Neljapäeval käisime, reedel ei käinud vist keegi ja kui laupäeval läksime, tuli taas seitse sentimeetrit jääd lahti raiuda.“

Kui rada vaba, siis soojendusriided maha, ainult talvemüts jääb pähe. „Päris külmade il-

madega paneme ka neopreenist kindad kätte ja sokid jalga – sellest oleneb vees olemise aeg. Mulle meeldib ujuda, ma ei kannata paigal olla. Keha tahaks olla veel rohkem, aga käed-jalad ei lase, neil on juba külm,“ tutvustab Silja protseduuri. „Meie grupist mõned jälgivad aega, kui kaua nad vees on, kuid meie läheme tundeist. Oleneb ka sellest, kui kaua keegi on sellega tegeleenud. Kui tunned, et on jahe, peab välja tulema. Meie oleme vees paar, kinnaste-sokkidega ka neli minutit. Keha kannatab rohkem kui käed ja jalad.“

Veest välja tulles kuivatab Silja end rätikuga, võtab seljast märjad riided (muidu hakkab kohe külm), paneb hommikumantli ja jope selga, sokid ja saapad jalga, mütsi pähe ja kindad kätte ning jookseb autosse ja läheb koju. „Kõige parem tunne on veest välja tulles. Ma ei oska seda isegi kirjeldada, selline mõnus ja teistsugune olek, energia ja adrenaliin. Nahk õrnalt torgib, kui see külm ja soe kokku saab – see on väga hea tunne. Paljud seda ei mõista, töökaaslasedki vaatavad suurte silmadega, et mis seal külmas jääaugus head saab olla. Aga proovige ära, siis saate teada!“

Mõned korrad on Silja koos kaaslasega Koerust Väinjärvele jooksnud. Selle nelja kilomeetriga saab naha parajalt soojaks, ja siis külma vette. „See on veel parem!“ kinnitab Silja. „Hommikumantel on kaasas, et veest välja tulles oleks protsess kiire, ja siis otse koju – see on hoopis teine feeling. Tean, et üks inimene jookseb järve äärde, käib ujumas ära, tõmbab oma liibuvad jooksuriided uuesti selga ja paneb sama teed tagasi. No nii tubli ma ei ole.“

Tervisele on talijumine mõjunud ainult hästi – ei Silja ega Silver pole juba kolmveerand aastat külmetushaigustesse haigestunud, vaid nohu tahtis korra tulla, aga mõlemad pääsesid sellest kergelt ja ujumisharjumust ei muutnud. Silja on kindel, et kevadel hakkab ta jahedama järveveega harjutama ka oma kolmeaastast poega. „Ta on väga suur veesõber ja aldis kõike proovima. Ta tuleks praegugi kaasa, kui vaid tohiks. Kui tal le öelda, et vesi on liiga külm, vastab ta: „Aga mulle meeldibki külm!““

Veel paar aastat tagasi võis Järva-Jaanit nimetada talisupluspealinnaks. 2018. aasta veebruaris kirjutas Järva Teataja, et Karinu küla mees Kristjan Sander võib end kodukandis talisupluse maaletoojaks pidada. Ta hakkas jääaugus käima kolm aastat tagasi ja tema eeskujul Järva-Jaani harrastajate ring aina suurenes. „Ma arvan, et võib-olla paarkümmend inimest käib juba,“ tõdes Sander Järva Teatajale. Sellele lisati ka saun ja kutsuti nautlajaid üle Eesti sauna- ja külma vee mõnused proovima.

Järva-Jaanis elav Nadežda käis toona neljal-viiel korral nädalas järve ääres jalutamas ja pärast seda sulpsas jääauku. „Super! Hästi karastab, tervis tuleb. Soovitan kõigile soojalt!“ soovitas Nadežda tollases Järva Teataja loos. Sel talvel on talisuplejaid vähem, kuid Nadežda Maran on talisuplusele truuks jäänud: argihommikuti kell 7.30 on ta platsis ja sulpsab jääauku. „Tean, et paar-kolm inimest käib ka ujumissilla juures, nädalavahetusel oli seal isegi saun püsti. Aga grupiti me ei käi. Järva vallavanem Arto Saar hakkas selle aasta jaanuarist samuti hommikuti jääaugus

käima.„ Jääauku hoiavad nad külmu- mast sellel asuva penoplasti ja euroaluse abil.

Nadežda alustas talisuplusega tervise pärast. „Tervis oli kehv. Selgus, et borrelioos. Ma ei tahtnud võtta antibiootikume, mis tapavad ära ka kõik kasulikud bakterid. Proovisin algul paar kuud toortoiduga, tegin mahlu ja smuutisid. Ei aidanud. Siis hakkasin karastama. Oli september. Varem mõtlesin, et ma ei lähe külma vette iialgi – olin külmavares, kes ei supelnud ka suvel kunagi,“ ütleb ta. Aga terveks ta sai ja pole siiani haige olnud, ei gripis ega külmetushaigustes. Nadežda tunnistab, et talijuja ta pole. „Olen karastaja, kaelast saadik vees, piisab ka paarikümnest sekundist. Aga see peab olema regulaarne, kolm-neli korda nädalas. Siis on kasu,“ ütleb ta. Kuidas alustada, ta soovitada ei oska. „Kord, kui jälle vees olime, jalutas mööda üks härra, nii 70-aastane. Küsis, mida me teeme. Selgitasime. Ta kooris kohe rõivad seljast, tuli julgelt vette suplema ja käis nii paar aastat,“ pajatab Nadežda ning lisab, et pärast talisuplust ei tohi jääda kaldale istuma ja juttu ajama. „Külmetada ei tohi. Tervis on praegu number üks!“

Alustab tugirühm alkoholiprobleemiga inimeste lähedastele

Kesk-Eesti Nõustamis- ja Rehabilitatsioonikeskuses (Lai tn 33, Paide) alustab märtsikuus tugirühm alkoholiprobleemiga inimeste lähedastele, kõigile neile, kes tunnevad, et on kaassõltuvuses ja selles olukorras lõksus. Osavõtt on tasuta. Ära jäta end oma murega üksi!

Eestis ja lähemalt ka meie kogukonnas on palju peresid, kus elu on häiritud pereliikme liigse alkoholitarvitamise tõttu. Need pered ei toimi tavapärasel viisil ja neis tuntakse end halvasti. Inimesed sellistes suhetes on kaassõltlased, aga mitte omal soovil. Nad vajaksid abi ja mõistmist. Alkoholitarvitamise häirega inimese perekonnas on tihti tegemist vaimse ja mõni-

kord ka füüsilise vägivallega, ka see teema saab tugigrupis olulise koha, nagu ka kõik ülejäänud esilekerkivad teemad.

Tugirühma eesmärgid:

- *võimalus oma murest rääkida ja olla mõistetud;
- *saada praktilisi nõuandeid

olukorraga toimetulekuks;

- *tunda juhendaja ja tugigrupi toetavat õlga;
- *mõista oma tundeid ja õppida nendega toime tulema;
- *õppida ennast väärtustama ja end kehtestama;
- *saada jõudu, motivatsiooni ja enesekindlust vajalike muudatuste läbiviimiseks oma elus;

*saada abi ja nõuandeid, kuidas aidata ka oma alkoholitarvitamise häirega lähedast, kui viimane seda soovib.

Tugirühm saab olema avatud, st liituda saab rühmaga igal ajal, kui tuntakse selleks vajadust. Rühma suurus on maksimaalselt kümme inimest. Tugirühma oodatakse kõiki, kes tunnevad, et see teema neid puudutab ja neil võib sellest kasu olla. Tugirühmaga liituja võib olla inimene, kes hetkel kogeb ebameeldivusi ja raskuseid oma elus või siis on need toimunud tema minevikus, aga ta kannab seda taaka ikka veel endaga kaasas, kuid soovib sellest vabaneda.

Vanusepiirangut otseselt ei ole, aga siiski on tugirühm mõel-

dud täiskasvanutele, st alates 18-st eluaastast. Pole ka tähtis, kes on pereliige, kelle pärast tullaakse, olgu see siis isa või ema, laps, abikaasa, vend või õde. Kes iganes inimese elu kibedaks teeb. Tugirühmas saab inimene ise valida, millal ja kui palju ta räägib, survestamist ei ole. Alati saab teha omapoolseid ettepanekuid rühma töö parendamiseks ja teemade valikuks.

Tugirühma sisuline pool on järgmine: omavahelised vestlused juhendaja eestvedamisel, küsimuste esitamise võimalus juhendajale, teemakohaste testide täitmine ja eneseanalüüs, väikesed loengud esilekerkinud teemadel või juhendaja enda valitud teemadel vastavalt va-

jadusele, samuti (ja mitte vähetähtsaks) on meeleolu tõstvad vahetegevused.

Tugigrupp hakkab koos käima kaks korda kuus kindlal nädalapäeval, korraga kaks tundi. Toimumise koht: Kesk-Eesti Nõustamis- ja Rehabilitatsioonikeskus, Lai tn 33, Paides.

Tugigrupi juhendaja on keskuse kogemusnõustaja Kaja Kutsar. Esimene kohtumine on 3. märtsil kell 17.30–19.30 ja sealt edasi kolmapäeviti üle nädala alati samal kellaajal.

Palun anna oma osavõtusoojust teada: kogemusnõustaja@jarvareha.ee. Tule julgesti, oled väga oodatud!

Seal, kus on probleem, on alati ka lehendus!

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

29.märts alates 10.00

LAEKVERE

TERVISEKESKUSES

Etteregistreerimine telefonil 5323 2454

Silmade kontroll 15€, prillistjale TASUTA!

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

03.märts alates 10.00

KOERU

TEENINDUSKESKUSES

Etteregistreerimine telefonil 5323 2454

Silmade kontroll 15€, prillistjale TASUTA!

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

15.märts alates 10.00

JÄRVA-JAANI

PÄEVAKESKUSES

Etteregistreerimine tel. 5349 4346, Ines Kurvits

Silmade kontroll 15€, prillistjale TASUTA!

TOIMETULEKUTOETUS

Toimetulekutoetuse eesmärk on isikute iseseisvat toimetulekut soodustava ajutise abimeetmena leevendada abi vajavate isikute ja perekondade materiaalset puudust, tagades minimaalsed vahendid esmavajaduste rahuldamiseks.

Toimetulekutoetust on õigus saada üksi elaval isikul või perekonnal, kelle kuu netosissetulek pärast sätestatud tingimuste arvestatud eluasemekulude mahaarvamist on alla kehtestatud toimetulekupiiri. Toimetulekupiiri üksi elavale isikule või perekonna esimesele liikmele kehtestab Riigikogu igaks eelarveaastaks riigieelarvega. 2021. aastal on toimetulekupiir üksi elavale inimesele või perekonna esimesele liikmele 150 eurot kuus. Iga alaealise liikme toimetulekupiir on 180 eurot kuus. Perekonna teise ja iga järgmise täisealise liikme toimetulekupiir on 120 eurot kuus. Toimetulekutoetuse saajal, kelle kõik perekonnaliikmed on alaealsed, on õigus saada koos toimetulekutoetusega täiendavat sotsiaaltoetust 15 eurot.

Toetuse taotlemiseks:

- Toimetulekutoetuse taotleja esitab jooksva kuu eest toimetulekutoetuse saamiseks taotluse hiljemalt kuu viimaseks tööpäevaks kohaliku omavalitsuse üksusele, kelle haldusterritooriumil asub tema tegelik elukoht.
- Taotlusele lisatakse dokumendid, mis tõendavad üksi elava isiku või perekonnaliikmete eelmisel kuul saadud netosissetulekuid ja makstud elatise suurust. Kui mõne sissetuleku liiki või suurust ei ole võimalik dokumentaalselt tõendada, kinnitab toimetulekutoetuse taotleja seda oma allkirjaga.
- Toimetulekutoetuse määramisel loetakse perekonnaliikmeteks samas eluruumis elavad ühise majapidamisega:
 - 1) abielus või abieluga sarnanevates suhtes olevad isikud;
 - 2) esimese ja teise astme alanejad ja ülenejad sugulased;
 - 3) muud isikud, keda seob ühine kodune majapidamine.
- Kui taotleja soovib, et toimetulekutoetuse määramisel

võetaks arvesse ka eluasemekulud, lisab ta taotlusele dokumendid, mis tõendavad:

- 1) eluruumi kasutamise õigust – need esitatakse esmapöördumisel ning eluruumi kasutamise õigusliku aluse muutumisel;
- 2) Jooksva kuul tasumisele kuuluvaid eluasemekulud.
- Toimetulekutoetuse arvestamisel võetakse arvesse järgmised jooksva kuul tasumisele kuuluvad eluasemekulud: üür; korterelamu haldamise kulu, sealhulgas remondiga seotud kulu; korterelamu renoveerimiseks võetud laenu tagasimakse; veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuste maksumus; sooja veearustuseks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus; kütteks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus; elektrienergia tarbimisega seotud kulu; majapidamisgaasi maksumus; maa-maksukulu, mille arvestamise aluseks on kolmekordne elumalune pind; hoonekindlustuse kulu; olmejäätmete veo tasu.
- Toimetulekutoetuse esmakordse taotlemise või käesolevas lõikes esitatud loe-

tellu kuuluvate esemete koosseisu muutumise korral esitab taotleja lisaks nimetatud dokumentidele kirjaliku loetelu, milles on nimetatud järgmised taotleja enda ja tema perekonna kasutuses või omandis olevad esemed:

- 1) kinnisasjad ja vallasasjadest eluruumid;
- 2) sõidukid liiklusseaduse tähenduses;
- 3) väärtpaberid väärtpaberituruseaduse tähenduses.

Eelnevate kuude eest toimetulekutoetust tagasiulatuvalt ei määrata. Kohaliku omavalitsuse üksus võib jätta toimetulekutoetuse määramata või vähendada määratavat toimetulekutoetuse summat.

Loe toimetulekutoetusest lähemalt Sotsiaalministeeriumi lehel.

Toimetulekutoetuse taotlemine, arvestamine, määramine ja maksamine on reguleeritud sotsiaalhoolekande seadusega.

Eluasemekulude piirmäärad on kehtestatud eluasemekulude piirmäärad toimetulekutoetuse määramisel.

Vihmaveesüsteemide ja katuseturvatoodete paigaldus

VIHMAVEERENNID OÜ
Liitevabad rennid kuni 30m

Info@vihmaveerennid.ee
Tel: 52 7 1059

Puurvesi
PUURKAEVUD

www.puurvesi.ee

- Puurkaevude ja maasoojus-puuraukude puurimine, projekteerimine ning hooldus.
- Vee- ja kanalisatsioonitorustiku rajamine, reoveemahutite, septikute, biopuhastite, süvaveepumpade ja veefiltrite paigaldus ning hooldus.

+372 5569 4310; taavi@puurvesi.ee

puurvesi

Noortevolikogu peab end tõestama eelkõige noortele

ARNIKA TEGELMANN

5. veebruaril oli kolmeks aastaks ametisse valitud Järva valla noortevolikogu esimene kokkusaamine. Noori tervitasid Järva vallavanem Arto Saar ja volikogu esimees Rait Pihelgas. Kõik volikokku valitud liikmed said tutvustada ennast ja noortevolikogu töö alusdokumenti – põhimäärust: see oli jagatud väikes- teks osadeks, igaüks sai eelnevalt tutvuda ühe osaga ning seda siis koosolekul teistega jagada.

Kui valla noorsootöö spetsia- list Aune Suve-Kütt küsis, kes tahaks kandideerida noortevo- likogu esimehe ja aseesimehe kohale, tuli kiire vastus Alidelt – tema tahab esimees olla. Sama soovis ka Maiken. Mõlemad said end kaaslastele veel kord tutvus- tada. Hääletusel kogus rohkem poolehoidjaid Alide, kes mängib lisaks koolis käimisele võrkpalli, laulab, õppis muusikakoolis kla- verit ja nüüd trompetit, lisaks on ta lastekaitse liidu noortekogu vabavõrgustiku liige. Talle meel- dib inimestega suhelda ja neid aidata ning olla oma kaaslastele motiveeriv tugi.

„Noortevolikogu on Järva vallas uus. Mõtlesin, et võiks esimees olla, sellisele ettepa- nekule on raske ei öelda. Kui olen esimees, saan teisi aidata ja ise kogemusi. Kõige tähtsam on proovida,“ ütles Alide, kes õpib Koeru keskkooli 7.a klassis. Volikokku jõudis ta õpilasesin- dustest, rohkem kandidaate sealt

Järva valla noortevolikogu liikmed

Alide Kristine Alba (esimees, Koeru keskkool)

Kadi-Liis Pitk (aseesimees, Aravete keskkool)

Cristian Pent (Albu põhikool)

Maiken Ojaniit (Ambla-Aravete kool)

Grete-Liis Männiste (Imavere põhikool)

Mariela Nurmela (Järva-Jaani gümnaasium)

Johanna Randmäe (Koigi kool)

Marta-Ann Grossfeldt (Albu noortekeskus)

Kenneth Juus (Koigi noortekeskus)

polnudki. „Keegi pole sellest eri- ti kuulnud, keegi ei tea, mis ja miks noortevolikogu on ja mil- lega tegeleb,“ ütles ta ja selgitas, et volikogu eesmärk on noorte elu täiskasvanutele tutvustada. „Et nad meiega läbi räägiks, kui midagi noortega seoses ot- sustavad.“

Alideni on juba mitmelt poolt jõudnud kaebusi, et noortekes- kustega on probleeme. Noorte- volikogul on plaan panna igasse kooli kogumiskast, kuhu noored saaksid anonüümselt oma mu- resid postitada.

Teised mõtted on praegu

seotud ürituste korraldamise- ga. Näiteks aprillis võiks teha aprillinaljade konkursi. Volikogu saab kokku taas märtsis. Kas vir- tuaalselt või silmast silma, sõltub viirusest.

Aune Suve-Kütt ütles, et esi- mesel noortevolikogu kokkusa- amisel oli positiivne juba see, et valiti esimees ja aseesimees, kes said ennast ka tutvustada. „Esi- mees ja aseesimees on usinasti tööle hakanud, ideid arutanud ja ka minuga jaganud, kohe-ko- he on noortevolikogul ka oma Facebooki ja Instagrami konto,“ ütles Suve-Kütt. Ta lisas, et noor- tevolikogu esimees Alide ja liige Kenneth osalesid juba ka vir- tuaalkoolitusel „Noortevoliko- gu tegevusstrateegia koostamise protsess“. „Alide mõtles kaasa, võttis sõna, oli hästi aktiivne ja üliasjalik. Alles hiljem sain tea- da, et tal on elukogemust vaid 13 aasta jagu, paljud teised koo- litusel osalejad olid üliõpilased.“

Suve-Küti sõnul polnud Ambla-Aravete ja Järva-Jaani noortekeskustes sel hetkel, kui valimised toimusid, noorsoo- töötajat, Imavere ja Koeru noor- tekeskustes puudus noortel aga huvi. „Tore, et volikogu kokku sai. Meie asi on teha, et järgmi- sed valimised oleks ägedamad,“ ütles ta. „Hea on, et Järva valla noorteaktiiv parandas meile to- reda summa, millega saame teha meeskonnatöö koolituse kohe, kui meid taas kokku lubatakse.“

Noortevolikogus on üheksa liiget, neil kõigil asendusliikmed,

Alide Kristine Alba

kes saavad vabaliikmetena te- gevustes kaasa lüüa. Suve-Küti sõnul tagab see järjepidevuse, kui keegi ära kukub – ka asen- dusliige teab, millega noortevo- likogu tegeleb.

Ta plaanib noori paljudesse tegevustesse kaasata. „Nad on juba osalenud volikogu haridus- ja noorsootöökomisjoni koos- olekul ja tahaksid osaleda ka

kultuuri-, spordi- ning külaelu- komisjonide töös. Mina kaasaks nad ka 2022. aasta huvihariduse ja huvitegevuse korra koostami- se ja noortekeskuse ühisasutuse loomise protsessi. Minu tööplaa- nis on ka Järva valla noorsootöö kvaliteedi hindamine – sedagi võiks teha koostöös noortega,“ pakkus Suve-Kütt. „Seda enam, et olen noortelt tagasisidena

teada saanud, et kõigi noorte- keskuste kohta ei saa öelda, et need toimiksid noori kaasavalt ja kõigile avatult.“

Suurem ülevallaline äge noorteürituski on juba paika pandud – see tuleb 12. augus- til, rahvusvahelisel noortepäe- val. „Ka programmi osas on noortel juba mõtteid,“ ütles Suve-Kütt.

Järva valla huvihariduse ja huvitegevuse toetuse jagamine on sellel aasta valuline

AUNE SUVE-KÜTT
Noorsootöö spetsialist

Alates 2017. aastast on riik toetanud huvihariduse ja hu- vitegevuse korraldamist läbi riikliku kohalike omavalitsuste tasandus- ja toetusfondi.

Summa, mis kohalikule omavalitsusele eraldatakse, koosneb kahest komponen- dist: 50% lähtudes 7–19-aas- tate noorte, toimetulekuras- kustes peredes elavate noorte ja puudega noorte arvust ning kohaliku omavalitsuse üksuse finantsvõimekusest; 50% läh- tudes 7–19-aastaste noorte ja puudega noorte arvust, kohali- ku omavalitsuse üksuse finants- võimekusest ning huvihariduse ja huvitegevuse piirkondlikust kättesaadavusest valla või linna territooriumil asuvate asustus- üksuste kaupa.

Riigi poolt eraldatava täien-

dava huvihariduse ja huvitege- vuse toetuse jaotamiseks tuleb kohalikul omavalitsusel hinna- ta kohalikud kitsaskohad ning nende vähendamiseks koostada kava.

2020. aasta oli huvihariduse ja huvitegevuse korraldajatele Järva vallas hea aasta, riigi- poolne täiendav huvihariduse ja huvitegevuse toetus oli 231 772 eurot, millele lisandus va- rasemate perioodide jääk 77 599 eurot.

Kuid 2021. aastal on riigi- poolne toetussumma 178 521 eurot ja eelmiste perioodide jääk on kahanenud 24 333 euron. Seega on sellel aastal huvihariduse ja huvitegevuse toetus vähenenud 106 517 eu- rot. Analüüsides jaotuse arves- tamise sisendeid selgus, et 2018. aastal on tugevasti vähenenud 7–19-aastaste noorte arv, kes elavad toimetulekuraskustes pe- redes, arv langes neljakümne

viielt üheksale. Samas on lan- genud valla elanike arv ning kasvanud sissetulekud.

15. jaanuariks laekus hu- vihariduse ja huvitegevuse teenusepakkujatelt 43 taotlust summas 318 457 eurot ühte- kokku 102 erinevale huviringile (neist üheksa piirkondlikku uuenduslikku tegevust, millest üks ei kvalifitseerunud huvite- gevuseks).

Pöördusime taotlejate poo- le, et nad leiaksid võimaluse vähendada küsitavat summat. Selle tulemusel vähenes see 47 457 euro võrra.

Taotluste hindajatel tuli teha ka tõsisel valikui, raha- nappuse tõttu otsustati määrata toetamise prioriteedid, milleks on: juhendajate/treenerite töö- tasu; juhendajate/treenerite ja noorte huviringides või tree- ningus osalemist võimaldav transport, arvestades sõidu- kompensatsiooniks 0,15 eurot/

km; ja vähendada miinimumini vahendite soetamise toetus.

Lisaks loobuti järgmiste tegevuste toetamisest: laagrite korraldamine ja nendes osa- lemine; riiete ja kostüümide soetamine; köögitarvikute ja toiduainete soetamine; huvi- kooli õpilaskoha (v.a määruse nr 5 §is 6 sätestatud) maksu- muse katmine. Selle tulemusel sai jaotatud teenusepakkujatele 117 554 eurot ja lepinguliste- le huvikoolidele 42 000 eurot, lisaks jäi teenusepakkujatele 2020. aastast kätte 16 424 eu- rot, mida kasutada selle aasta tegevuste katteks.

Eraldatud toetuse summast 37 552 eurot ehk 32% läks Järva valla hallatavatele asutustele ja 80 002 eurot 68% kodaniku- algatuslikele organisatsioonidele. Kolm huviringi loobusid tegevuse jätkamisest ning nel- jale teenusepakkujale saatsime teate, et Järva vallas ei ole või-

malik toetada nende huvihari- duse või huvitegevuse teenust. 59% taotlustest oli esitatud 12 kuu tegevuse toetuseks ja 41% taotlustest esimese poolaasta tegevuseks. Augustikuu taotlus- vooru jäi jaotada 43 300 eurot.

Toetusest kõige suurema osa said spordivaldkonna huviha- ridus ja huvitegevus, kokku 52%, teisel kohal on 26% muu- sika ja kolmandal 12% loodus ja tehnoloogiaringid. Kunst, tants ja üldkultuur, mille alla kuulub kokandus, kaitseliidu noorteorganisatsioonid jm, said kolme valdkonna peale kokku 10% .

Toetustootluse esitanud hu- viringides osaleb kokku 1695 noort, kõige enam spordivald- konnas – 42%, loodus ja teh- noloogia ringides osaleb 19 %, muusika valdkonnas 16 %, üld- kultuuri valdkonna ringides 11% , kunstis ja tantsus kummaski 6% noortest.

Lasteabitelefoni 116111 öö- päevaringne tasuta teenus, et teatada abivajavast lapsest või küsida nõu lastega seotud teemadel

Järva valla sotsiaalosa- konna lastekaitse spetsia- listid:

Eneken Savi

Lastekaitse peaspetsialist

Imavere, Kareda ja Koigi piirkond

5329 2756

Raili Ambos

Lastekaitse spetsialist

Albu, Ambla ja Järva-Jaani piirkond

510 5608

Lille Tammik

Sotsiaaltöö spetsialist las- te ja perede küsimustes

Koeru piirkond

522 3186

XVIII Hansenist Tammsaareni võistlusemängimine toimub sedapuhku virtuaalselt

ARNIKA TEGELMANN

18. Hansenist Tammsaareni võistlusemängimine lõtkati õpilaste turvalisusele mõeldes sel aastal edasi Tammsaare mälestuskuusse ja toimub reedel, 12. märtsil virtuaalselt.

Võisteldakse neljas vanuserühmas: V–VII kl; VIII–IX kl; X–XII kl ja täiskasvanud (üliõpilased, kutsekoolide õpilased jt).

Hansenist Tammsaareni projekti juht Enda Trubok ütles, et kuigi võistlusemängimisele saab end kirja panna alles alates 1. märtsist Albu põhikooli kodulehel, on võistluse vastu telefoni teel ja meilitsi huvi tuntud. Võistus toimub Zoomi keskkonnas. Kui igal aastal on osalejaid, juhendajaid, hindajaid ja kuulajaid Albu mõisa saalis olnud nii 120 ringis, peaks olema ka sedapuhku kuulajatele ruumi – selleks tuleb end siiski ette kirja panna. „Registreerunutele saadan 12. märtsi hommikul kutse virtuaalruumi,“ ütles Trubok. „Palun märkige nimi, klass/vanus, kool/asutus, repertuaar, juhendaja, kontakt.“

Kogu üritus siiski interneti

Eelmisel aastal osales 17. Hansenist Tammsaareni võistlusemängimisel ligi poolsada õpilast, õpetajat ja hindajat.

ei koli. „Toimub hübriidvõistus – osa virtuaalselt, osa füüsiliselt. Võistlusemängimise korraldajad meeskond ja hindajad saavad ikka kokku Albu mõisas, siis on parem esituse omavahel arutada – paneme üles ekraani ja loodame, et seinad, mis on seni aidanud Tammsaare vaimu üles äratada, aitavad esitajaid ka nüüd,“ ütles

Trubok. Kes hindama tulevad, pole veel kindel, kuid Trubok loodab ikka Paide Teatri tegijatele, kes on Albus käinud viimastel aastatel, ja Miksteatril.

Üks lootus on tal veel. Juba paar aastat on võistlusemängimisele oodatud ka täiskasvanud, kuid neid pole tulnud. „Mõned on küll helistanud, kuid võib-olla

segab pärast koolipingist lahkumist psühholoogiline barjäär?“ arutles ta. „Äkki nüüd, kui ei pea füüsiliselt kohale tulema, julgeb mõni täiskasvanu ekraani taga üles astuda. Ka võistlusemängimise vilistlased on oodatud.“

Üks uuendus on ka. Kui Trubok kuus aastat tagasi Narva kolis, hakkas ta Tammsaare võis-

tulusemängimise korraldama ka seal, kuigi Albus käis Ida-Virumaalt võistlusemängimise vähe. „Sel aastal toimuvad nii Albu kui ka Narva võistlusemängimised koos,“ ütles ta. „Narvas on hindajate seas olnud ka endine teleajakirjanik, nüüd Narva kolledži kommunikatsioonijuht Ago Gaškov, ta oli huvitatud ja lubas Alpu sõita.“

Võistlusemängimisel tuleb peast esitada kuni viie minuti pikkune katkend vabalt valitud A. H. Tammsaare teosest. Hinnatakse teksti eakohasust, teksti mõtte esiletoomist, diktsiooni, esinemise mõjust. „Soovitame lugeda mikrofonide ees istudes,“ lisas Trubok.

Võistlusemängimise alustatakse 12. märtsil kell 12.

KOIGI MÕISA SAALIS

20.märtsil

14.00

KOIGI PIIRKONNA LASTE-NOORTE LAULUVÕISTLUS

KOIGI LAULULIND 2021

Osavõttust saab teada anda kuni **15.märtsini** enepuhmaste@hotmail.ee või tel 5109708

Üritust toetavad: Järva Vald, kohalikud ettevõtted ja MTÜ-d

TULE AITA VALIDA KOIGI LAULULINDU!

„Tõe ja õiguse“ V osa sai audioraamatuks

ARNIKA TEGELMANN

Anton Hansen Tammsaare „Tõe ja õiguse“ kõik osad on nüüdsest kuulatavad audioraamatuna. A. H. Tammsaare muuseum Vargamäel andis koos mittetulundusühinguga Kivipõld välja audioraamatute viimase, viienda osa, mis on müügil Rahva Raamatus, Apollos ja Tammsaare muuseumis Vargamäel.

Romaanisarja kolm esimest ja viienda osa luges sisse Meele Kompus, neljandale osale annab oma hääle Hele Kõrve. „Audioraamatut on hea kuulata autoga sõites, kuid samuti neil, kel on nägemisega probleeme. Oleme rõõmsad, et nüüd on „Tõe ja õiguse“ tervikuna kuulatav ja seega kättesaadavam rohkematele inimestele,“ sõnas A. H. Tammsaare muuseumi juhataja Reelika Rääm. „Taas on ka osa audioraamatutest

mõeldud tasuta jagamiseks koolidele.“

„Tõe ja õiguse“ viis osa rää-

givad võitlustest. Esimene osa keskendub võitlusele maaga, teine osa võitlusele jumalaga,

kolmas võitlusele ühiskonnaga, neljas võitlusele iseendaga ja viies osa on alistumine. „Tammsaare on kirjutanud teose, mille teemad kõnetavad lugejat endiselt. Lugeja saab tuua paralleele tänapäevaga, kuigi aeg on teine,“ lisas Rääm.

Romaanisarja viimases osas on jätnud hingeliselt räsitud Indrek lapsed Tiina hoolde ning naasnud koju Vargamäele. Indrek ütleb isale, et tuli Vargamäele sunnitööle, kuna kohus karistust ei määranud. Ta tahab jõuda selgusele eneses ja teistes.

A. H. Tammsaare muuseum Vargamäel tutvustab 19. sajandi lõpu ja 20. sajandi alguse talu-elu ning Tammsaare kultuuri- ja kirjanduspärandit, sealhulgas „Tõe ja õiguse“ lugu. Muuseum pakub palju: seminare, koolitunde, perepäevi, teatrietendusi, näituste avamisi, matku. Vargamäel on tõelus ja väljamõeldis jäädavalt läbi põimunud.

RRSuusaklubi esindus Põltsamaa Jõe Talimängudel. Tagareas (vasakult): Aleks Homin, Mark Ubaleht, Önnela Rodendau, Keitlin Jalast, Kerli Kleisman, Claire Miljukova. Eesreas (vasakult): Signe Selge, Kuldar Jalast, Tristan Homin, Sädeli Rodendau, Rain Rodendau.

Põltsamaa Jõe Talimängud

Põltsamaa Jõe Talimängud toimusid 6. veebruaril. Seekord küll teistmoodi seoses Covid19 viiruse levikuga. Siseringides toimuma pidanud spordialad jäid ära, aga õuealadel (suusatamine ja uisutamine) võisteldi. Osalejaid oli ka Järva vallast, neist lõviosa RRSuusaklubist, kes tegid seda väga edukalt. Kokku võideti 11 medalit: viis kuld- ja viis hõbemedalit ning üks pronks.

Tulemused (suusatamine)

Tristan Homin (P 9-10) 1. koht
Kerli Kleitsmann (T 13-14) 1. koht
Önnela Rodendau (T 15-16) 1. koht
Aleks Homin (P 15-16) 1. koht
Signe Selge (N35-49) 1. koht
Kaidu Kepp (M55+) 2. koht
Sädeli Rodendau (T -8) 2. koht

Kuldar Jalast (11-12) 2. koht
Markus Ubaleht (P 15-16) 2. koht
Claire Miljukova (N35-49) 2. koht
Andres Koppel (M17-39) 3. koht
Keitlin Jalast (N 17-34) 4. koht
Rain Rodendau (P -8) 6. koht
Tulemused (uisutamine)
Veiko Tammik (M55+) 2. koht

Valgehobusemäel startisid sajad suusatajad

*13. veebruaril peeti Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskuses maha 20. Albu suusasõit Jaak Mae karikatele. Nagu alati, oli seal kohal ka Jaak Mae ise.

Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskuse juht, võistluse eestvedaja Kalju Kertsmik ütles, et tegelikult pidi 20. suusasõit toimuma juba eelmisel aastal, aga olematu talv lükkas selle edasi. „See talv on jälle teistmoodi erinev – pandeemia ei lase osalema välisvõistlejaid. Nad küll tahaksid, kuid ei hakka piirangute tõttu riskima. Kõige tähtsam on, et lapsed ja noored, kellele on võistlusi niigi vähe, saaksid võistelda.“ ütles Kertsmik. Eesti paremik jäi eemale seoses tiitlivõistlustega.

Lapsed sõidavad kolmekilomeetrise rajal üks, kaks või kolm ringi. FIS-i võistlusel osalevad naised läbivad 2,5 km rin-

gi klassikalises tehnikas kaks ja mehed neli korda.

FIS-i võistlus peeti nagu ikka paarisstardina, mis lisas võistlusele pinget. Ainsa välisvõistlejana osales Läti suusataja Indulis Bikse, kes võitis meeste 10 km distantsi, teise koha saavutas Kasper Vahter, kes kaotas võitjale 28,9 sekundit. Kolmanda koha sõitis välja Bert Tippi. Naised võistlesid 5 km distantsil, kus parim oli Eva-Maria Saar, kes edestas teiseks jäänud Laura Laani 12,9 sekundiga. Kolmanda koha saavutas Anni Jalakas.

Kertsmik tänas vabatahtlike Albust, Kaalepist, Ahulast, Seidlast, Neitlast ning Tallinast, kes kaks pikka päeva andsid endast parima, et võistlused hästi sujusid.

Kõige võistlejaterohkemad stardid võisid Kertsmiku mäletamist mööda olla kuus-seit-

se aastat tagasi, kui stardis olid lisaks meie omadele ka Norra, Saksa, Rootsi, Soome ja Venemaa suusatajad. „Meeste stardis on kõige rohkem olnud 36 võistlejat, kõik tolle hetke arvestatavad tegijad maailmas,” teadis Kertsmik öelda.

Ta meenutas, et kõige raskemad olid siiski viis esimest aastat, kui võistlust peeti Albu pargis. „Olid soojad talved, kuid võistlus ei jäänud kordagi ära. Polnud meil siis ei lumekahureid ega mootorsaane. Albu kandi 30 vabatahtlikku tassisid käsitsi kokku kilomeetrise võistlusraja jagu märga lund. Metsik töö,” meenutas Kertsmik ja lisas, et kui algusaastatel poleks sedasi sulaga võideldes pingutatud, poleks praegu ei Jaak Mae võistlust ega ka Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskust. „Võistlus paisus viiendal aastal päris suureks, kui

kutsusime külla esimese välisvõistleja, Norra suusakuulsuse Frode Estili, kes tõi Albu parki kokku rahvamurru. Siis hakkasime mõtisklema Valgehobusemäe võimaluste ja väljaarendamise üle.“

*14. veebruaril peeti Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskuses Alexela noortesarja III etappi, mis tõi rajale üle 300 noorsuusataja. Võisteldi ühisstartides klassikalises tehnikas, stardis olid ka kohalikud suusatajad.

Tulemused

N 11 (1 km) Sädeli Rodendau (RR Suusaklubi) 24. koht
M 11 (2 km) Tristan Homin (RR Suusaklubi) 18. koht, Markin Lepik (Ambla SK) 33. koht
N 12 (1 km) Anett Liisa Parts (Ambla SK) 2. koht
M 12 (2 km) Kuldar Jalast (RR

Suusaklubi) 18. koht, Marten Aron Lepik (Ambla SK) 19. koht.
N 13 (2 km) Janely Vilbu (Ambla SK) 15. koht

N 14 (2 km) Kerli Kleitsmann 9. koht, Christina Rohi 10. koht, Karmel-Lota Oro (kõik RR Suusaklubi) 22. koht

M 14 (3 km) Kerto Kaasiku (Ambla SK) 7. koht, Kennet Keerberg 11. koht

N 16 (3 km) Getrin Raudsepp (RR Suusaklubi) 9. koht

M 16 (5 km) Maanus Udam 13. koht, Markus Ubaleht (mõlemad RR Suusaklubi) 22. koht

N 18 (5 km) Laura Lään 1. koht, Önnela Rodendau 5. koht, Keitlin Jalast 17. koht, Kirke Jamnes 18. koht (kõik RR Suusaklubi)

M 18 (5 km) Rico Rohi (RR Suusaklubi) 1. koht

N 20 (5 km) Anni Jalakas (RR Suusaklubi) 4. koht

Suusa- orienteerumine

Põlvamaal Hatikul toimusid 6. ja 7. veebruaril Eesti meistri- võistlused suusaorienteerumises lühi- ja tavarajal. Kaasa tegid ka Järva valla spordiklubide sportlased, kes esindasid orienteerumiskubi JOKA värve.

Tulemused

(lühirada, 6.02)

Anett Liisa Parts (N14) 1. koht
Kerto Kaasiku (M14) 3. koht
Maanus Udam (M16) 3. koht
Laura Lään (N18) 3. koht
Raiko Alliksaar (M16) 5. koht
Anna-Liisa Leiten (N16) 5. koht
Ilmar Udam (M21) 9. koht
Justus Udam (M14) 12. koht

Tulemused (tavarada, 7.02)

Anett Liisa Parts (N14) 1. koht
Kerto Kaasiku (M14) 3. koht
Anna -Liisa Leiten (N16) 3. koht
Laura Lään (N18) 3. koht
Raiko Alliksaar (M16) 4. koht
Ilmar Udam (M21) 7. koht
Justus Udam (M14)
Puuduv KP

Laske- suusatamine

Otepääl Tehvandi spordikeskuses toimus 24. jaanuaril laskesuusatamise rahvusvaheline võistlus Baltic Biathlon Cup, kus oli osalejaid Eestist, Lätist ja Leedust. Võistlustel tegid head stardid perekond Udamid Albust.

Maanus Udam võitis vanuseklassis M15 hõbemedali, vend Mehis Udam (M17) võitis samuti hõbemedali. Poiste isale Ilmar Udamile (M40) riputati kaela kuldmedal.

OÜ Etest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

Metsa- ja põllumaa ost Järvamaal. Info 510 2224. info@impeerium.ee

Sõiduautode kokkuost. Tuleme koha- le üle Eesti. Tel 553 3060. Väga kiired tehingud! Raha kohe kätte!

Metsa korraldamine, hindamine ja nõustamine.
aarne.su@metsakorraldus.ee,
516 5071, Arne

Müüa saetud, lõhutud küttepuid! Eri pikkused. Ka 3 meetrised. Halumasi- nateenus Koerus. Tel 558 4210.

Rendile anda korvtöstuk Niftiy. Tö- tekõrgus 14 m. Tel 558 4210

Igasuguse elektroonika remont, arvu- tite remont. Täpsem info web.zone.ee/teleriteremont/ Tel 5810 4539, es3rid@gmail.com Järva-Jaani

Lumelükkamisteenus. Kontakt 5618 7373 ja 5306 0119.

Reakuulutused

Müüa kuivi ja märgi 30, 40 ja 50 cm küttepuid. 521 9496

Ostan seismajäänud vanu autosid ja mootorrattaid. 5565 8796

Paistevälja OÜ pakub tööd farmitöölise- le. Info tel 523 9631, 509 7583

Müüa soodsalt 3-meetriseid kütte- puid. Tel 507 4553

Teostan ehitustöid (üldehitus). Si- setööd. Katuste remont. Kivi-, plekk- ja lamekatused. Korstna- pitside parandus. Kontakt 5199 8917.

Tühjendusmüük Koeru Ganvix Kau- banduse kaupluses aadressil Paide tee 4 alates 5. veebruarist. Paljudel talvekaupade hinnad – 20–50%. Avatud T–R 10–16, L 10–15.

Müüa saetud ja lõhutud kuivi kütte- puid (30 cm, 40 cm ja 50 cm). Tel 504 5632

Müüa kuivi kütteklotse. 504 5632

Müüa saetud, lõhutud küttepuid! Eri pikkused. Ka 3-meetrised. 504 5632

Järva Valla Leht

Väljaandja Järva Vallavalitsus

Järva-Jaani, Pikk 56, info 5341 3625

Tiraaž 4300

Toimetaja Arnika Tegelman, arnika@aleht.ee

Trükk AS Printall

Toimetus ootab kaastöid iga kuu viimase täisnädala esmaspäevaks.

ÜLDEHITUS- JA REMONDITÖÖD

5648 4056

- Katusetööd
- Välisfassaadid
- Terrassid
- Akende ja uste vahetus
- Siseviimistlus
- Põrandatööd
- Plaatimine

SÕIDUKITE HOOLDUS- JA REMONDITÖÖD

5883 1831

- Rehvitööd
- Rehvide müük
- Varuosade müük
- Salongi keemiline pesu
- Diagnostika

Preedikü 1, Aravete, Järva vald
lehar.lex@gmail.com
FB/LexTeenused

Nüüd Koerul oma 5-kohaline
TAKSO
TELLIGE JA SÕITKE
Tel 5303 0415

KOERU AUTO OÜ
PAKUB

- Mini kopp-laaduri teenust
- Auto sise-välipesu teenust
- Tööstus-lao ruumide renti

Info tel 5559 9393
www.koeruauto.ee
Tiigi 6, Koeru

OSTAN
IGASUGUSEID VANU FOTOSID
JA KOOLILÕPU MÄRKE

TÜRI FOTOGRAAF
RENÉ VIJAT
Tel 525 8325
reneviljat@gmail.com

SPEQ AGRI

**FEKAALIVEDU
VÄLIKÄIMLATE RENT**

tel. +372 452 2002
e-mail: agri@speq.ee
www.fekaaliabi.ee

PUURKAEVUMEISTRID

Puurkaevude ja -aukude projekteeri- mine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, sep- tikute ja süvaveepumpade paigaldus.

Lisainfo tel 50 21 279
www.puurkaevumeistrid.ee

ALBU METSNIK

MARK tel 5332 7568 HEIKKI tel 514 8238

info@albumetsnik.ee
ALBUMETSNIK.EE

KONEMIES OÜ

AUGUST

*Konemies OÜ on „AUGUST IR KO“ UAB biopuhastite ametlik edasimüüja Eestis. Teostame töid Järvamaal, kui ka üle Eesti

- Kaevetööd
- Biopuhastite müük ja paigaldus
- Septikute ja mahutite paigaldus
- Vee- ja kanalisatsioonitrasside paigaldus
- Hajaasustuse programm

Tel: +372 56761360 e-mail: info@konemies.ee www.konemies.ee

PUISTEMEES.EE

ISOVER SAINT-GOBAIN

50 16 689
PUISTEVILLA PAIGALDUS

KARTUL SIMUNAST

www.KARTULIPEALINN.ee

30kg 12€

RED LADY LAURA CAROLUS AFRA LILLY MILVA

TELLI KARTUL KOJU

☎ 51942122
Kartul Simunast
www.KARTULIPEALINN.ee

Viru Arborist OÜ

PAKUME ARBORISTI TEENUSEID

- Ohtlike puude raie
- Seisukorra hindamine
- Puuhooldustööd
- Hekkide hooldus
- Võrade sidumine
- Puiduhakkuri teenus, Ø 20cm

Kutsetunnistused
141998, 141999

Reigo: 5800 1880
Gustav: 5919 2441
viruarborist@gmail.com

- SÕIDU-, JA VEOAUTODE, PÕLLUMAJANDUS- JA METSATEHNIKA REMONT
- KEEVITUSTÖÖD
- REHVITÖÖD (sõidu- ja veoautod, traktorid)

Albu, Järva vald • Tel 5198 9888 • Hunting Grupp OÜ

FEKAALIVEDU JÄRVAMAAL

pütt suurusega 8 t ja 16 t, voolikud kuni 50 m

Tellimine: **527 6087** Valeri
Hunting Grupp OÜ